

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘΜ. 16 / Π /1998

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 του Υπουργείου Ανάπτυξης (Γ.Γ. Εμπορίου) την 14 Οκτωβρίου 1998, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση :

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Μιχαήλ Φράγκος, κωλυομένου του τακτικού Νικολάου Παραθύρα,

Βλάσιος Ασημακόπουλος,

Παναγιώτης Μαντζουράνης, κωλυομένου του τακτικού Χαριλάου Χάρακα,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος,

Λεωνίδα Νικολούζος,

Μελίνα, Μουζουράκη και

Ιωάννης Κατσουλάκος.

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν στη συνεδρίαση λόγω κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασεως ήταν ο έλεγχος της συγκέντρωσης των εταιρειών ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε. και ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ αφενός και ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ Α.Ε ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ και ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ Α.Ε. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ αφετέρου, η οποία συμφωνήθηκε με τη γνωστοποιηθείσα την 14.8.1998 στη Γραμματεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β ν.703/77, όπως ισχύει, από 6.8.1998 σύμβαση.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν α) οι εταιρείες ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε. και ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, δια των πληρεξουσίων τους δικηγόρων Κωνσταντίνου Κυριακίδη και Κλεονίκης-Μαρίας Παύλου και β) οι εταιρείες ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ Α.Ε ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ και ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ Α.Ε. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ δια των πληρεξουσίων τους δικηγόρων Χρήστου Θεοδώρου και Χρήστου Χρυσάνθη. Επίσης, στη συνεδρίαση παρέστησαν και τα στελέχη των εταιρειών ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε. και ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ, κ.κ. Χρυσούλα Κυριακοπούλου και Ιωάννης Γαλανόπουλος, αντίστοιχα, καθώς επίσης και ο μέτοχος των εξαγοραζομένων και συγχωνευομένων εταιρειών Δούκας-Παύλος Παλαιολόγος.

Στην αρχή της συνεδρίασης, τον λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και κατέληξε προτείνοντας τη μη απαγόρευση της υπό κρίση συγκέντρωσης, δεδομένου ότι δεν αναμένεται να έχει ως αποτέλεσμα τον σημαντικό περιορισμό του ανταγωνισμού στις σχετικές αγορές προϊόντων. Κατόπιν το λόγο έλαβαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των ενδιαφερομένων μερών, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις αυτών, έδωσαν πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν από την Επιτροπή τη μη απαγόρευση της συγκέντρωσης.

Στη συνέχεια, απεχώρησαν της αιθούσης τα ενδιαφερόμενα μέρη, και η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνδιασκέφθηκε επί της υποθέσεως και, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικά, τα ενδιαφερόμενα μέρη,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Με το από 6 Αυγούστου 1998 συμφωνητικό, μεταξύ της τραπεζικής εταιρείας με την επωνυμία ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε. (εφεξής ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ) και τους Δ.Κ. Παλαιολόγο, Α. Μοστρίου και Μ. Εντμοντς, συμφωνήθηκε, κατά τα αναλυτικότερα στην εισήγηση της Γραμματείας εκτιθέμενα, α) η εξαγορά από την πρώτη του 37,94% των μετοχών της εταιρείας ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ Α.Ε. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ (εφεξής ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΩΗΣ) και του 100% των μετοχών της εταιρείας ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ Α.Ε. ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ (εφεξής ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΗΜΙΩΝ), των οποίων μέτοχοι είναι οι αντισυμβαλλόμενοι και δη άπαντες της πρώτης και ο πρώτος και τρίτος της δεύτερης και β) η μετά ταύτα, δι' απορροφήσεως, συγχώνευση των εταιρειών αυτών με την εταιρεία ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (εφεξής ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ), της οποίας η αγοράστρια είναι ήδη κύριος μέτοχος (60,08%), που από 1.1.1999 θα μετονομασθεί σε ALPHA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ δραστηριοποιείται στον τραπεζικό τομέα, ενώ οι εταιρείες του ομίλου της δραστηριοποιούνται σε πολλούς άλλους κλάδους της οικονομίας, περιλαμβανομένου του ασφαλιστικού και των προϊόντων αμοιβαίων κεφαλαίων. Κατά το έτος 1997 ο κύκλος εργασιών της, ο μεν παγκόσμιος υπερέβη το 1.200.000 ECU, ο δε εθνικός τα 820.000.000 ECU.

Η ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ δραστηριοποιείται στον γενικότερο ασφαλιστικό τομέα, προωθώντας τις εργασίες της κυρίως μέσω του δικτύου των καταστημάτων της ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ, που είναι ο κύριος μέτοχός της (60%), αλλά και μέσω πρακτόρων ασφαλειών. Αυτή αναπτύσσει δραστηριότητα μόνο εντός Ελλάδος και ο κύκλος εργασιών της, κατά το έτος 1997, υπερέβη το σε δραχμές ισόποσο των 13.000.000 ECU.

Τέλος, οι ασφαλιστικές εταιρείες ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΩΗΣ και ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΗΜΙΩΝ δραστηριοποιούνται στο γενικότερο ασφαλιστικό κλάδο ζωής και ζημιών, αντιστοίχως, μόνον εντός της Ελλάδος, ο δε κύκλος εργασιών τους, κατά το έτος 1997, ανήλθε στο σε δραχμές ισόποσο των 19.510.439 και 14.577.719 ECU, αντιστοίχως.

Με βάση τα ανωτέρω, η εξεταζομένη σύμβαση αποτελεί μία και μόνο οριζόντια συγκέντρωση, κατά την έννοια των άρθρων 4 παρ. 2 και 4στ παρ.3 εδ.β' του ν.703/77, όπως ισχύει, αφού, με την εξαγορά του 100% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΗΜΙΩΝ από την τράπεζα και την στη συνέχεια απορρόφηση αυτής και της ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΩΗΣ από την ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, που είναι θυγατρική εκείνης, αποκτάται ο έλεγχος των εν λόγω εταιρειών από τον όμιλο της ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ, που είναι και ο τελικός σκοπός της συμβάσεως αυτής.

Η εν λόγω συγκέντρωση υπόκειται υποχρεωτικά σε προηγούμενη γνωστοποίηση, που πραγματοποιήθηκε εμπροθέσμως, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4β παρ.1 του ως άνω νόμου, δοθέντος ότι καλύπτεται η μία από τις δύο οριζόμενες προϋποθέσεις και δη η τοιαύτη του

κύκλου εργασιών, σύμφωνα και με το άρθρο 4στ παρ. 4 του εν λόγω νόμου, που στην εξεταζόμενη υπόθεση, υπερβαίνει κατά πολύ τα οριζόμενα ελάχιστα όρια των 50.000.000 και 5.000.000 ECU, αντιστοίχως.

Εξ' άλλου, από τα προαναφερθέντα στοιχεία, προέκυψαν περαιτέρω και τα εξής:

Οι σχετικές αγορές προϊόντων στις οποίες δραστηριοποιούνται οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρείες είναι κυρίως α) ο κλάδος των ασφαλειών, κατά τις ειδικότερες διακρίσεις του, σύμφωνα με τον κανονισμό 4064/1989 (ΕΟΚ), τις σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και της Επιτροπής Ανταγωνισμού, οι αγορές πρωτασφαλειών ζωής, γενικών πρωτασφαλίσεων και αντασφαλίσεων, β) ο κλάδος των τραπεζικών υπηρεσιών και γ) ο κλάδος των αμοιβαίων κεφαλαίων.

Στην ως άνω ειδικότερη αγορά των γενικών πρωτασφαλίσεων δραστηριοποιούνται ενενήντα μία (91) ελληνικές και αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρείες, που δημιουργούν συνθήκες έντονου ανταγωνισμού. Κυριαρχούν οι εταιρείες ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α. με μερίδιο 24,2%, ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε. Α.Ε. με μερίδιο 9%. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α. με μερίδιο 5,9% και άλλες, ενώ οι συμμετέχουσες στη συγκέντρωση εταιρείες ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΗΜΙΩΝ και ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ συγκεντρώνουν χαμηλά μερίδια της τάξεως του 1,6% και 1,5%, αντιστοίχως, κατέχοντας στο σχετικό πίνακα την 10η και 15η θέση, αντιστοίχως.

Στην αγορά των πρωτασφαλειών ζωής, το προηγούμενο έτος (1997), δραστηριοποιήθηκαν τριάντα πέντε (35) ελληνικές και αλλοδαπές εταιρείες. Στην αγορά αυτή δραστηριοποιείται μόνο η ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΩΗΣ, κατέχουσα χαμηλό μερίδιο (2,1%) και τη 13η θέση στο σχετικό πίνακα.

Στην αγορά αντασφαλίσεων συμμετέχουν μόνο οι εταιρείες ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ ΖΗΜΙΩΝ και ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ, οι οποίες όμως κατέχουν πολύ χαμηλά μερίδια, από ποσοστά 0,6% και 0,3%, αντιστοίχως.

Τέλος, στις άλλες ως άνω αγορές των τραπεζικών υπηρεσιών και αμοιβαίων κεφαλαίων δραστηριοποιείται μόνο η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ (στη δεύτερη μέσω της θυγατρικής της ALPHA Ε.Δ.Α.Κ. Α.Ε.), μετά την, προβλεπόμενη από τη γνωστοποίηση, αποχώρηση, μέχρι το τέλος του 1998, της ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗΣ ΖΩΗΣ από τη δεύτερη.

Εξ' άλλου ο δυνητικός ανταγωνισμός στον γενικότερο αντασφαλιστικό κλάδο αναμένεται εξίσου έντονος, αφού όχι μόνο δεν υφίστανται περιορισμοί εισόδου νέων ανταγωνιστών αλλά αντιθέτως ευνοείται από το νέο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αναμένεται να οδηγήσει στην είσοδο και νέων ξένων ασφαλιστικών εταιρειών στην Ελλάδα, κυρίως μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων και την ανάπτυξη του θεσμού των τραπεζοασφαλειών.

Από τα προαναφερθέντα προκύπτει σαφώς ότι η κρινόμενη συγκέντρωση δεν θα έχει επίδραση στον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά στις προαναφερθείσες σχετικές αγορές, ούτε υπάρχει κίνδυνος δημιουργίας ή ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης και επομένως δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση, κατά το άρθρο 4γ παρ. 1 του ν.703/77, όπως ισχύει, για να απαγορευθεί.

Εξ' άλλου, η αναφερόμενη στο άρθρο 15 της συμβάσεως ρήτρα, που αφορά στη μη ενέργεια ανταγωνιστικών πράξεων και μη συμμετοχή στην διοίκηση ανταγωνιστικής εταιρείας του κ.

Παλαιολόγου, για δύο (2) έτη από την παύση της συμμετοχής του στη διοίκηση ή στη μετοχική σύνθεση της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ, κρίνεται αναγκαίος για την πραγματοποίηση της επιδιωκόμενης συγκεντρώσεως και άμεσα συνδεδεμένος με το κύριο αντικείμενό της και ούτω δεν εκφεύγει των ορίων που προβλέπονται από τον κανονισμό ΕΟΚ αριθ. 4044/1989 και τη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανταγωνισμού.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αποφαίνεται ότι δεν συντρέχει νόμιμη περίπτωση απαγόρευσης της από 14.8.1998 γνωστοποιηθείσας εξαγοράς από την ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΙΣΤΕΩΣ Α.Ε. του 37,94% των μετοχών της εταιρείας ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ Α.Ε. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ και του 100% των μετοχών της εταιρείας ΕΛΛΗΝΟΒΡΕΤΑΝΝΙΚΗ Α.Ε. ΚΑΤΑ ΖΗΜΙΩΝ και η μετά ταύτα, δι' απορροφήσεως, συγχώνευση των εταιρειών αυτών με την εταιρεία ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ.

Η απόφαση εκδόθηκε την 19η Οκτωβρίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Σταύρος Αργυρόπουλος

Μιχαήλ Φράγκος

Η Γραμματέας

Αλεξάνδρα - Μαρία Ταραμπίκου